

Til bredejere langs Fakkerenden
samt myndigheder og interesseorganisationer

Vækst og Bæredygtighed
Teknik og Miljø
Fredensvej 1
5900 Rudkøbing
Tlf. 63 51 60 00
teknik.miljoe@langelandkommune.dk

Dato: 10-01-2022 J.nr. 21/12722 Ref.: rimaf1

Afgørelse om nedklassificering af Fakkerenden

Langeland Kommune planlægger at ændre klassificeringen af en række vandløb og har opstillet kriterier for, hvornår et vandløb skal være klassificeret som offentligt, og dermed vedligeholdes af kommunen.

Hele den offentlige strækning af Fakkerenden fra st. 0 til 1350 m opfylder ikke de opstillede kriterier for, at det i fremtiden skal være et offentligt vandløb. Langeland Kommune ønsker derfor at nedklassificere vandløbet til privat, hvor vedligeholdelsespligten samt den økonomiske byrde heraf flyttes fra det offentlige til de private bredejere.

Den 9. december 2021 modtog du et partshøringsbrev, hvor vi præsenterede forslaget om at ændre vandløbets status fra offentligt til privat. Kommunen har modtaget 2 hørings svar i høringsperiode, som kommenteres i denne afgørelse.

Afgørelse efter vandløbsloven

Efter vandløbslovens § 10 (lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019) samt § 3 i bekendtgørelse nr. 838 af 27. juni 2016 om klassifikation og registrering af vandløb nedklassificerer Langeland Kommune som vandløbsmyndighed hermed vandløbet Fakkerenden fra st. 0 til 1350 m fra offentligt til privat vandløb.

Vandløbet er nedklassificeret med virkning fra 1. marts 2022, jf. § 3, stk. 4 i ovennævnte bekendtgørelse, hvor vedligeholdelsespligten overgår til bredejerne, jf. lovens § 35.

I øvrigt gælder det, at:

- Kommunen vedligeholder vandløbsstrækningen frem til overdragelsestidspunktet
- Efter overdragelsestidspunktet overgår den fremtidige vedligeholdelse af den nedklassificerede strækning fra kommunen til de pågældende bredejere.
- Vandløbsstrækningens regulativ ophæves.
- Vandløbsstrækningen er fortsat omfattet af vandløbslovens bestemmelser.
- Bestemmelserne om 2 meter bræmmer fortsat gælder, da vandløbet er naturligt.
- Bevoksninger i 2 meter bræmmen fortsat ikke må fældes, idet vandløbet jf. Naturbeskyttelseslovens § 3² er beskyttet mod tilstandsændringer.

Du kan kontakte databeskyttelsesrådgiveren om dine rettigheder i henhold til databeskyttelseslovgivningen.
På www.datatilsynet.dk kan du læse mere om databeskyttelsesrådgiverens rolle.
Kontakt databeskyttelsesrådgiveren på e-mail dbr@langelandkommune.dk eller tlf. 23 99 01 40.

Baggrund

Langeland Kommune har som en konsekvens af kommunalreformen i dag administrationen herunder vedligeholdelsespligten af offentlige vandløb fra de tidligere kommuner og fra Fyns Amt.

En gennemgang af regulativerne for disse vandløb har vist, at der i de tidligere kommuner og i amtet lå forskellige kriterier til grund for, hvorvidt et vandløb har været offentligt eller privat.

Om et vandløb er offentligt eller privat har ikke noget at gøre med, hvem der ejer vandløbet. Den enkelte bredejer ejer altså vandløbet uanset vandløbets klassifikation som offentligt eller privat. Betegnelsen offentligt eller privat vandløb refererer udelukkende til hvem der har vedligeholdelsespligten og ikke ejerskabet.

Udgangspunktet bør være, at bredejerne langs vandløbene behandles efter et ensartet sæt regler i kommunen. Desuden bør kommunen kun afholde udgifter til vandløbsvedligeholdelse i de vandløb, som har offentlig interesse.

Langeland Kommune har derfor udarbejdet en redegørelse¹ for omklassificering af vandløb i kommunen, hvor der er opstillet nogle kriterier herfor.

De fastsatte kriterier for en nedklassificering er:

1. Vandløb anlagt til særlige formål.
2. Vandløb som kun tjener private formål og kun fører vand fra få hektar.
3. Vandløb med ingen eller lav miljømæssig eller biologisk interesse.
4. Vandløb som ikke i betydeligt omfang modtager overflade- og spildevand fra offentlige anlæg.

Uanset de opstillede kriterier vil det i praksis være nødvendigt at foretage en konkret faglig vurdering om vandløbets fremtidige klassificering for hvert enkelt vandløb. Ofte vil vandløb falde ind i flere af ovennævnte kategorier, som bestyrker beslutningen om en nedklassificering.

Kommunalbestyrelsen har d. 14. juni 2021 vedtaget, at Teknisk Forvaltning igangsætter arbejdet med at nedklassificere vandløb i kommunen efter kriterier beskrevet i *Redegørelse og kriterier for klassificering af vandløb*.

Vandløbet Fakkerenden er en del af denne plan. Nedenfor er der redegjort for, hvorfor vandløbet kan nedklassificeres.

Fakkerenden

Det er hele den offentlige strækning af Fakkerenden, der ønskes nedklassificeret. Det vil være Fakkerenden fra st. 0 til 1350 m, der er angivet i gældende vandløbsregulativ. Strækningen er markeret inden for den turkise markering på figur 1. Vandløbet opstrøms den offentlige strækning er privat og afvander Fakkemosen.

¹ Redegørelse og kriterier for klassificering af vandløb i Langeland Kommune kan findes på kommunens hjemmeside under vandløb.

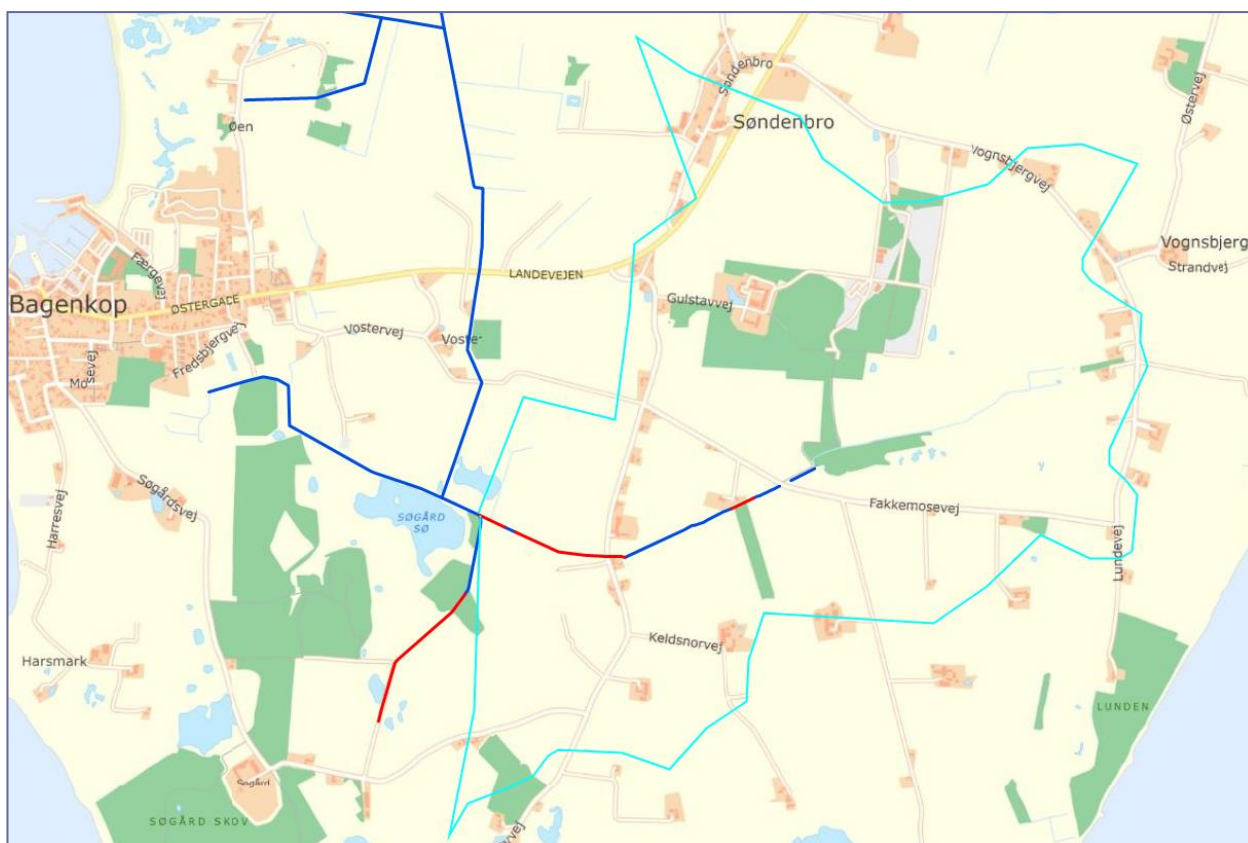

Nedklassificeringen begrundes med, at der kun er få offentlige interesser tilknyttet vandløbet.

Det offentlige vandløb Fakkerenden hørte før kommunalreformen under Sydlangeland Kommune og er beskrevet i regulativ nr. 9. Fakkerenden omfatter en samlet strækning på 1350 m, hvoraf de 700 meter består af en åben rende mens 897 m er rørlagt.

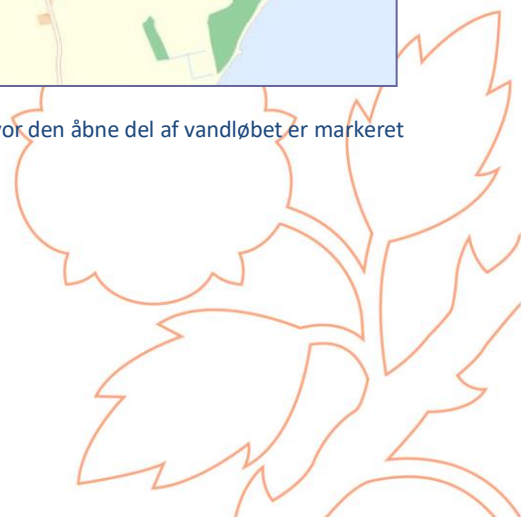
Den offentlige del af vandløbet har sin begyndelse fra den vestlige ende af Fakkemosen og løber mod vest, hvor det støder til vandløbet Søndre Kanal på mat.nr. 1a, Fakkenor, Magleby der har udløb til kysten via pumpe i Klise Nor. Søndre Kanal er en del af Magleby Nor pumpekanal, der sammen med Fakkerenden afvander det 705 ha store opland.

Vandløbets starter i st. 0 m i et åbent forløb. Fra st. 90 til st. 126 m er vandløbet rørlagt under Fakkemosevej, hvorefter det igen er åbent frem til st. 270 m. Efter en rørlagt strækning frem til st. 386 m er det atter åbent frem til st. 700 m. Her fortsætter det rørlagt frem til st. 1120 m hvor det igen åbner op frem til st. 1170 m, hvor det passerer den sidste rørlagte strækning frem til st. 1210 m. Herefter er vandløbet åbent indtil det støder til Søndre Kanal i st. 1350 m. Samtlige rørlagte strækninger ligger i Ø600.

Figur 1. Den offentlige del af Fakkerendens placering inden for dets delopland (turkis), hvor den åbne del af vandløbet er markeret med blå og rørlagt med rød.

Det er et lille vandløb med en regulativmæssig bundbredde på 60 cm.

Mens vandløbet ikke er målsat i statens vandområdeplaner, er hele strækningen omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3². Fakkemosen som dækker den opstrøms private strækning af vandløbet er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 ligesom tilløbet til Søndre Kanal nedstrøms er omgivet af et stort område omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Hele vandløbet ligger i Natura 2000 område N127 sydfynske Øhav og består af habitatområde H111 Sydfynske Øhav og fuglebeskyttelsesområdet F72. Udpegningsgrundlaget for området er vist i tabel 1.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 111		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Avneknippemose* (7210)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Klokkefrø (1188)	Stor vandsalamander (1166)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 72		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Sangsvane (T)
	Knarand (T)	Taffeland (T)
	Bjergand (T)	Edderfugl (T)
	Havlit (T)	Rørhøg (Y)
	Engsnarre (Y)	Plettet rørvagtel (Y)
	Klyde (Y)	Dværgterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Rødrygget tornskade (Y)

Tabel 2. Tabellen viser de udpegede naturtyper og arter for Natura 2000-området omkring Fækkerenden.

Fækkerenden, som ønskes nedklassificeret, afvander et delopland på 316 ha. I deloplandet udgør kun ca. 5,3 ha et offentligt befæstet vejareal, svarende til knap 2 % af deloplandet. Mens hovedparten af deloplandet udgøres af dyrkede landbrugsarealer, udgør Naturstyrelsens naturarealer 36 % af deloplandet.

Bebyggelsen indenfor oplandet til vandløbet udgøres delvist af Søndenbro, hvor 19 ejendomme ligger i fælleskloakeret netværk herunder også Langelandsfortet, som hører under Langeland Kommune. De øvrige 38 private ejendomme ligger som spredt bebyggelse med privat spildevandsrensning.

² Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 om naturbeskyttelse

Det må derfor antages, at vedligeholdelsesbyrden ikke øges af tilledning af vejvand eller spildevand fra ejendomme, hvorfor vandløbet primært tjener det formål af aflede vand.

Konklusion

På baggrund af ovennævnte lægger Langeland Kommune til grund, at Fakkerenden på strækningen st. 0 til st. 1350 m kan nedklassificeres. Nedklassificeringen begrundes med, at der er tale om et lille vandløb med få offentlige interesser tilknyttet, og at vandløbet hovedsageligt tjener til afledning af vand fra private arealer. Selvom Naturstyrelsens arealer er statsligt ejet består arealerne af naturarealer uden offentlige afvandingsinteresser.

Kommunen lægger videre til grund for nedklassificeringen, at beskyttelseshensynet efter Naturbeskyttelseslovens § 3 også kan varetages af private lodsejere som ved naturarealer. Til at understøtte denne vurdering kan kommunen konstatere, at mange private vandløb er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3 uden resulterende krav om, at de skal opklassificeres til offentlige. Endvidere lægger kommunen til grund for nedklassificeringen at en ændring i klassificeringen af vandløbet ikke påvirker den beskyttede natur.

Ændringen i vandløbets klassifikation vil heller ikke have negativ påvirkning på Natura 2000-områdets udpegede arter, idet klassificeringen alene flytter vedligeholdelsespligten fra det offentlige til bredejererne.

Samlet set er der derfor ikke offentlige interesser tilknyttet strækningen, som kan begrunde at vandløbet skal bibeholdes om offentligt.

Overdragelse

I forbindelse med overdragelsen opfylder kommunen sin vedligeholdelsesforpligtigelse i vandløbet i 2021 i henhold til gældende regulativer og vedligeholdelsesterminer. Vandløbet overdrages til private 1. marts 2022 i regulativmæssig og vedligeholdt stand.

Lovhjemmel

Klassificeringen af vandløb i henholdsvis offentlige eller private reguleres i vandløbsloven³ med tilknyttende bekendtgørelse kilde om klassifikation og registrering af vandløb⁴.

Efter lovens § 10 kan vandløbsmyndigheden bestemme, at et vandløb skal udgå af den hidtidige klasse. I bekendtgørelsens § 3 kan vandløbsmyndigheden bestemme, at offentlige vandløb eller vandløbsstrækninger nedklassificeres til private vandløb, når de vurderes at tjene private formål. Efter § 3, stk. 1 kan vandløbsstrækninger nedklassificeres til private vandløb, når de vurderes primært at tjene private formål.

Efter § 3, stk. 4 skal afgørelsen ledsages af en dato for nedklassificeringen.

Ved nedklassificering overgår vedligeholdelsen fra det offentlige til private, idet efter lovens § 35 påhviler vedligeholdelsen af private vandløbs bredejererne.

³ Miljø- og Fødevarerministeriets lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 af lov om vandløb

⁴ Miljø- og Fødevarerministeriets bekendtgørelse nr. 838 af 27. juni 2016 om klassifikation og registrering af vandløb

Efter vandløbslovens § 27 skal vandløb vedligeholdes således, at det enkelte vandløbs skikkelse eller vandføringsevne ikke ændres.

Partshøring

Ved partshøringen har 7 lodsejere indsendt 2 høringssvar med indsigelse imod planerne for nedklassificeringen af Fakkerenden. Lodsejerhenvendelserne og Langeland Kommunes behandling heraf fremgår af følgende:

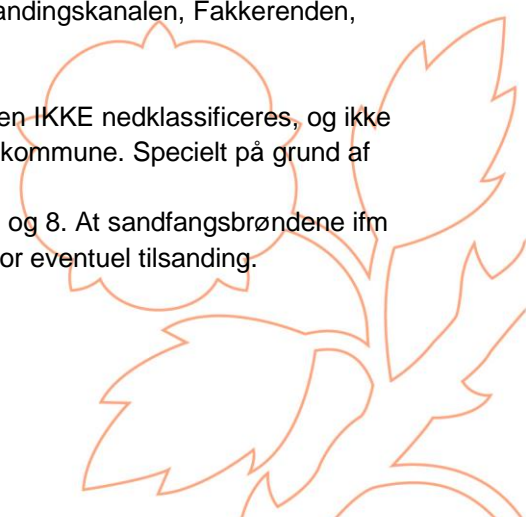
Indsigelse nr. 1:

1. Fakkerenden har stor offentlig interesse idet den afvander både Holmegaard og Museum Langelandsfortet.
2. På Holmegaard, som er ejet af Udlændingestyrelsen, kan der indkvarteres op til 300 personer. Såfremt dette er tilfældet, skal der påregnes ca 25 medarbejdere. Det vil i praksis svare til ca. 75 husstande beboet af max 2 personer, som det er normen i området. Desværre har der været overløb af rensningsanlægget, når der har været max belægning på Holmegaard. Fæces har flydt i renderne tæt på Holmegaard, har en landmand, som forpagter jord i området, fortalt. Er rensningsanlægget på Holmegaard stort nok til at filtrere
3. Museum Langelandsfortet, som er offentligt ejet, har i 2020 haft 51.000 besøgende + gratister, dertil ca 6 heltidsansatte. Hvis vi regner med at Museet har åbent 6 mdr. er det rundt 300 personer dagligt incl. personalet. Omregnet til husstande på helårsbasis, med 2 personer som her i området, ca. 150 husstande. Er anlægget på Museet stort nok til at filtrere?
4. Der forventes vandstandsstigning i de kommende år, med ekstreme vejrhændelser. Det kan i givet fald betyde at vandstanden i Fakkerenden stiger, og at dræn og husstands afløb ikke kan tømmes, før der bliver afpumpet, når niveauet for afdræning ligger over vandspejlet. Der er som nævnt tilknyttet yderligere store offentlig befæstigede arealer på Holmegaard, Museum Langelandsfortet og kommunens vejarealer. Altså store offentlige interesser opstrøms for Fakkerenden. I øvrigt bør der, såfremt det ikke er tilfældet, anlægges en stor sandfangsbrønd efter Fakkemosen, idet kvæg der afgræsser området, forplumrer vandet, og derfor er afløbet fra Fakkemoseområdet til Fakkerenden med øget sediment vandring.
5. Husstande tilknyttet Fakkerenden er således:
Søndenbro, 19 ejendomme herunder også Gulstavvejnr 1,3,5,9,11 og 2?
Vognsbjerg, 38 ejendomme herunder også Fakkemosevej nr 2,4,6,8,10,12,14,16?
Gulstavvej, herunder også nr 4,8,10,13,15,17,19,25,27?
Holmegaard offentlig, se beregning ovenfor pkt. 2
Museum Langelandsfortet, se beregning ovenfor pkt. 3

Hvem skal erholde anlægs-, afpumpnings- og driftmæssige udgifter til nødvendig forbedring af afløbsforholdene i forbindelse med kommende vejmæssige ændringer og ekstreme vandforhold i Fakkerenden? Der er mange husstande og offentlige afløb tilknyttet afvandingskanalen, Fakkerenden, som er tilknyttet væsentlige offentlige interesser.

I henhold til ovenstående mener vi, at det er velbegrunder at Fakkerenden IKKE nedklassificeres, og ikke kan sammenlignes med øvrige vandløb af privat karakter på Langeland kommune. Specielt på grund af offentlige interesser: Holmegaard og Museum Langelandsfortet.

I øvrigt har vi konstateret, at der er tilsandede rør udfor Fakkemosevej 6 og 8. At sandfangsbrøndene ifm øvrige rørlægning skal renses samtidig med at rørledningerne efterses for eventuel tilsanding.

I mange år, er renden i den del af rørledningen der ligger på vore matrikler bevokset med selvsåede træer, og rødderne fra disse, kan med tiden ødelægge rørledningen, og derved påføre bredejere store udskiftningsudgifter. Det er urimeligt at vi, ved omklassificering skal pålægges disse store udgifter, som er resultatet af selvsåede træer, som ikke er blevet reguleret.

Hvorledes ser det ud med beboelser, der har have/grund ud til den rørlagte del af Fakkerenden, er de også bredejere, hvis rørrerne udfør deres grund falder sammen?

Langeland Kommunes bemærkninger til indsigelsen:

Ad. 1-3: Ved beregning af den andel af afvandingen, som kommer fra befæstede offentlige arealer, er der i høringsmaterialet fundet at 5,3 ha ud af et delopland på 316 ha kommer fra offentlige vejarealer svarende til knap 2 % af deloplandet. Befæstningsgraden på Langelandsfortet og Holmegaard ændrer ikke på denne procentdel. Kommunen bemærker videre at det offentlige, som ejer af ikke befæstede natur- og skovarealer, sidestilles med private lodsejere hvilket kommunen som vandløbsmyndighed lægger til grund for sagen.

Både Holmegaard og Langelandsfortet er i dag kloakeret, hvorfor der ikke længere er overløb fra husspildevandsanlæg til Fakkerenden fra disse ejendomme.

Ad. 4: Spørgsmål om klima håndteres ikke i vandløbsloven. Dog er det et emne, der ligger kommunen på sinde. Det er altid muligt at rejse en vandløbssag hos kommunen, hvis der skulle opstå problemer med afvandingen, eller hvis man ønsker at etablere et sandfang. Langeland Kommune vil stadig være vandløbsmyndighed trods ændret klassificering.

Ad. 5: Alle husstande inden for delområdet er medtaget i analysen, hvor der blandt andet er kigget på ejerskab, befæstningsgrad og kloakforhold.

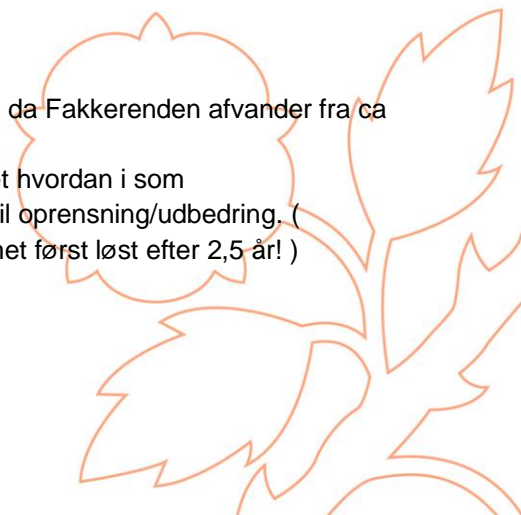
Vandløbet bliver overdraget i vedligeholdt og regulativmæssig stand. Det vil også indebære, at rørunderføringer efterses for aflejringer. Der er ingen brønde på strækningen, som er omfattet af regulativet.

Vandløbsmyndigheden har ikke lovhjemmel til at påbyde rydning af selvsåede træer, men kan blot opfordre bredejere til at fjerne træer langs rørledningen, da det i sidste ende kan medføre udskiftning af røret. Den økonomiske byrde ved en større udskiftning ligger hos bredejer uanset klassificering.

Bredejerskab defineres som den, der ejer jorden, som vandløbet ligger på. Det gælder både åbne og rørlagte vandløb. Ligger vandløbet i skel vil de respektive ejere dele vedligeholdelsesbyrden på den fælles strækning.

Indsigelse nr. 2:

1. Vi kan ikke anerkende de fastsatte kriterier for nedklassificering, da Fakkerenden afvander fra ca 40 % offentligt areal, samt 38 ejendomme.
2. Da naturstyrelsen ligger sidst på linjen, vil vi gerne ha præciseret hvordan i som vandløbsmyndighed vil håndhæve naturstyrelsens forpligtelser til oprensning/udbedring. (Erfaring fra sidste gang med afvandingsproblemer, blev problemet først løst efter 2,5 år!)

3. Da der ligger store planer omkring Naturnationalpark, samt øget ekstensivering af hele området, vil vi opfordre til at nedklassificeringen udsættes, da der ellers vil være risiko for at hele regningen vil ende hos meget få bredejere, med reelle interesser i afvanding.

Konklusion: Vi ser ikke Fakkerenden som egnet til nedklassificering, med så stort offentligt opland, samt med udsigt til at dette vil øges.

Langeland Kommunes bemærkninger til indsigelsen:

Ad. 1: Kommunen bemærker her at det offentlige som ejer af ikke befæstede natur- og skovarealer sidestilles med private lodsejere, hvilket kommunen som vandløbsmyndighed lægger til grund for sagen.

Ad. 2: Uanset klassificeringen af vandløbet kan bredejere altid rejse en vandløbssag hos kommunen. Hvis en bredejer ikke efterkommer sin vedligeholdelsesforpligtigelse ved et privat vandløb, kan vandløbsmyndigheden påbyde bredejere at vedligeholde sin del af vandløbet.

Ad. 3: Eventuelle planer om Nationalpark vedrører ikke klassifikationen af vandløb. Hvis graden af offentlig befæstning øges i væsentlig grad, kan der rejses sag om opklassificering af vandløbet. Vandløbsmyndigheden bemærker, at der ikke på nuværende tidspunkt er planer om øget offentlig befæstning i oplandet.

Langeland Kommune finder ikke på baggrund af indsigelserne anledning til at ændre på indstillingen om at nedklassificere vandløbet.

Klagevejledning

Langeland Kommunes afgørelse om nedklassificering kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet efter vandløbslovens § 80 af den, afgørelsen er rettet til samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, jf. lovens § 84.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er offentliggjort. Afgørelsen vil blive annonceret på Langeland Kommunes hjemmeside.

Indsendelse af klage En klage indsendes elektronisk via den såkaldte Klageportal. Et link hertil findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk, hvor man logger ind med fx NEM-ID.

Klagen videresendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Langeland Kommune, som videresender anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Det er Miljø- og Fødevarerklagenævnet som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan kontaktes på nh@naevneneshus.dk

Når man klager, skal der betales et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Klagen sendes først videre, når gebyret er betalt.

Med venlig hilsen

Rikke de Neergaard
Biolog

Afgørelsen er sendt til:

- Bredejere langs Fakkerenden.
- Myndigheder og interesseorganisationer heriblandt Miljøstyrelsen samt Landbrugsstyrelsen.

